ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΣΤ' 27 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1928 ΑΡΙΘ. 42

ΟΙ ΟΥΝΙΤΑΙ ΚΑΙ Η ΟΥΝΙΑ ΤΩΝ

'Εκ τῆς ἐν σειρᾷ φύλλων τῆς «'Αναπλάσεως» δημοσιευθείσης ἀλληλογραφίας μεταξὺ τοῦ Μακαρ. 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν καὶ τοῦ ἐν 'Αθήναις ἐνσφηνωθέντος οὐνίτου ἐπισκόπου Θεοδωρουπόλεως κ. Γεωργίου Χαλβατζῆ περιοριζόμεθα νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα δι' ἔλλειψιν χώρου τὰ κύρια μόνον σημεῖα καὶ περικοπάς τινας ἐκ τῆς τελευταίας ἰδίως ἐπιστολῆς τοῦ Μακαριωτάτου, ἐν ᾗ παρέχεται ἡ οὐσία καὶ ὁ κύριος χαρακτὴρ τῆς οὐνίας. Ὁ σεβ. Χαλβατζῆς προσεπάθησε διὰ μακρῶν νὰ ἀναπτύξῃ τὴν παράδοξον θεωρίαν ὅτι ἡ οὐνία εἶνε τάχα «ἐκκλησιαστικὸν σύστημα» ἀπὸ τῶν πρώτων τοῦ χριστιανισμοῦ αἰώνων ὑφιστάμενον. 'Αλλὰ κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ ρώσου οὐνίτου κληρικοῦ Καρολέββσκη, λέγει ὁ Μακαριώτατος «ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες διακρίνομεν τοὺς ὅρους ***ἕνωσις*** καὶ ***οὐνία*** τὴν αὐτὴν δὲ διάκρισιν ποιοῦνται πάντες οἱ λαοί. Ἕνωσις εἶναι ἡ πλήρης μετὰ τῆς λατινικῆς 'Εκκλησίας ἕνωσις καὶ ἀφομοίωσις κατά τε τὴν πίστιν καὶ τὴν λατρείαν, ***οὐνία*** δὲ ἡ ἀπατηλή, πρὸς παραπλάνησιν τῶν ἁπλουστέρων, ἕνωσις, καθ' ἣν ὁ ἑνούμενος μετὰ τῆς λατινικῆς 'Εκκλησίας ἀποδέχεται μὲν τὸ πρωτεῖον τοῦ Πάπα καὶ ἅπασαν τὴν διδασκαλίαν τῆς λατινικῆς 'Εκκλησίας, διατηρεῖ ὅμως τὴν ἰδίαν λειτουργικὴν τάξιν καί τινα ἴδια ἤθη καὶ ἔθιμα, κατὰ τὸ ἰησουϊτικὸν δόγμα «unité dans la foi, varieté dans les rites», πρὸς βαθμιαίαν καὶ οὐχὶ ἀπότομον ἀφομοίωσιν πρὸς τὴν λατινικὴν 'Εκκλησίαν τῶν ἑνουμένων. Ἡ λέξις καθιερώθη μόλις ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ις' αἰ. ὡς ὅρος ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ ἐν τοῖς παπικοῖς ἔτι ἐγγράφοις, καὶ ἤρξατο ἀποκτῶσα εἰς πάσας τὰς γλώσσας τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῆς ἔννοιαν. ***Οὐνῖται, οὐνιᾶται*** ἐκλήθησαν τότε οἱ ἑνωθέντες μετὰ τῆς Ρώμης, ὑφ' ὃν τύπον καὶ ὑμεῖς εἶσθε ἡνωμένος, λέγει ἐν τῇ ἐπιστολῇ του ὁ 'Αρχιεπίσκοπος. Ὑπάρχουσι δὲ νῦν χαλδαῖοι οὐνῖται κόπται οὐνῖται, σῦροι οὐνῖται, ἀρμένιοι οὐνῖται, ρωμοῦνοι, ρῶσσοι, πολωνοί, βούλγαροι, ἕλληνες οὐνῖται, οὓς πάντας δὲν δύναταί τις νὰ ὀνομάσῃ «ἑλληνορρύθμους». Ἑπομένως δὲν εἶναι δόκιμοι οἱ ὑμέτεροι τεροι ὅροι «ἑλληνόρρυθμος» καὶ «ἑλληνορρυθμία» οἱ παραχθέντες κατὰ μετάφρασιν τῆς λέξεως ritus διὰ τῆς λέξεως ρυθμός. Διότι πάντες οἱ ἀνωτέρω οὐνῖται δὲν ἔχουσιν οὐδεμίαν σχέσιν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν λειτουργίαν καὶ τὰ ἑλληνικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα. Οἱ χαλδαῖοι καὶ οἱ κόπται καὶ οἱ σῦροι καὶ οἱ ἀρμένιοι ἔχουσιν ἰδίας λειτουργίας καὶ ἴδια ἤθη καὶ ἔθιμα, ἅτινα δὲν ἔχουσιν οἱ λοιποί. Πάντες ὅμως οἱ ἀνωτέρω ἀνήκουσιν εἰς τὴν ***Οὐνιτικὴν 'Εκκλησίαν***, Eglise uniate, κατὰ τὸν καθιερωμένον ὅρον. Προσθέτετε δὲ καὶ τοῦτο ὅτι ὡς «ἑλληνόρρυθμοι» ἔχετε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ συμμορφῶσθε πρὸς τὰ τῆς Δυτικῆς 'Εκκλησίας. 'Αλλὰ τότε πῶς συμβαίνει ὑμεῖς ὁ «ἑλληνόρυθμος» νὰ ἡγῆσθε ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τοῦ Πειραιῶς τῆς λιτανείας τῆς Ἁγίας Δωρεᾶς, περιβεβλημένος μάλιστα τὴν ἀμφίεσιν ὀρθοδόξου 'Αρχιερέως πρὸς σκανδαλισμὸν τῶν 'Ορθοδόξων; Τίνα σχέσιν δύναται νὰ ἔχῃ τελετὴ καθαρῶς λατινικὴ πρὸς τὴν «ἑλληνορρυθμίαν»; Πῶς συμβαίνει ὥστε μέλη τῆς «ἑλληνορρύθμου» 'Εκκλησίας σας νὰ κοινωνῶσι τῆς θείας Εὐχαριστίας ἀδιαφόρως πότε παρ' ὑμῖν καὶ πότε παρὰ τοῖς δυτικοῖς; Γνωρίζομεν ὅτι ὁρκίζετε ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τοὺς ἐκ τῶν ὀρθοδόξων προσηλυτιζομένους νὰ μὴ εἰσέρχωνται πλέον εἰς ὀρθοδόξους ναούς. Ὁ ὑφ' ὑμᾶς ἱερεὺς Γεώργιος Ξενόπουλος εἶπεν εἰς προσηλυτισθεῖσαν γυναῖκα, μεταβᾶσαν μετὰ τὸν προσηλυτισμόν, χάριν προσκυνήσεως καὶ παρακλήσεως διὰ τὸ ἀσθενὲς τέκνον της, εἰς ὀρθόδοξον ναόν, ὅτι προτιμότερον ἦτο νὰ μεταβῇ εἰς ***τζαμὶ*** παρὰ εἰς τοιοῦτον ναόν! Ὁ αὐτὸς ἱερεὺς ἐτέλεσεν ἐκ νέου τὸ Μυστήριον τοῦ γάμου ἐπὶ προσηλυτισθέντος ὀρθοδόξου ζεύγους!!! ὡς Διευθυντὴς δὲ τοῦ 'Ορφανοτροφείου ἐπετίμησεν αὐστηρότατα μικροὺς ὀρθοδόξους προσφυγόπαιδας τροφίμους αὐτοῦ, διότι ἠσπάσθησαν τὴν δεξιὰν διελθόντος τῆς ὁδοῦ Εὐτυχίας ὀρθοδόξου ἱερέως καὶ κατ' αὐτὸν ἐμιάνθησαν! Ὁ αὐτὸς ἐβεβαίου τοὺς ἁπλοϊκοὺς παῖδας ὅτι ὁ εἰσερχόμενος εἰς ὀρθόδοξον ναὸν ἀποκλείεται ἀπὸ τὸν Παράδεισον καὶ προορίζεται πλέον διὰ τὴν Κόλασιν. Καὶ ὅμως, καίτοι,

ὡς λέγετε, δὲν ἀνήκετε εἰς τὴν Δυτικὴν Ἐκκλησίαν, ἔχετε ἐλευθέραν εἴσοδον εἰς δυτικοὺς ναοὺς καὶ τελεῖτε δυτικὰς ἑορτὰς καὶ λιτανείας.

Ἀφοῦ ἰσχυρίζεσθε ὅτι εἶσθε ἡνωμένος μετὰ τῆς συνεχιζομένης ἀνέκαθεν «Καθολικῆς Ἐκκλησίας», οὐχὶ δὲ μετὰ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, διατί παραδέχεσθε μὲν τὴν διδασκαλίαν ταύτης, ἣν ἠγνόει ἡ ἀρχαία Καθολικὴ Ἐκκλησία, πράττετε δὲ ἀντίθετα πρὸς αὐτήν; Παραδέχεσθε βεβαίως ὡς ὀρθὴν τὴν διδασκαλίαν τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας περὶ τοῦ filioque, ἣν ἠγνόει ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἀπαγορεύσασα διαρρήδην πᾶσαν εἰς τὸ Σύμβολον προσθήκην ἢ ἀφαίρεσιν ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπαγγέλλετε τὸ σύμβολον τῆς πίστεως ἄνευ αὐτοῦ· παραδέχεσθε ὡς ὀρθὴν τὴν διδασκαλίαν τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, καθ' ἣν ὁ καθαγιασμὸς τῶν τιμίων δώρων ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ γίνεται διὰ τῶν Κυριακῶν λογίων, ἀλλ' ὅμως ἀπαγγέλλετε καὶ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἧς μνείαν ποιεῖται καὶ αὐτὸς ὁ Εἰρηναῖος Λογδούνου· παραδέχεσθε ὡς ὀρθὴν τὴν μεταγενεστέραν καὶ ἀντίθετον πρὸς τὴν Ἁγίαν Γραφὴν διδασκαλίαν τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, καθ' ἣν ἡ μετάδοσις τῆς θείας Εὐχαριστίας γίνεται μόνον δι' ἀζύμων, καὶ ὅμως μεταχειρίζεσθε ἔνζυμον ἄρτον καὶ ἐπινοεῖτε διαφόρους περιέργους τρόπους πρὸς μετάδοσιν τῆς Εὐχαριστίας ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν εἰδῶν. Παρατρέχομεν τὸν ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς σας εἰς τὴν Ἑλλάδα παραχθέντα τραγέλαφον καὶ τὴν σύγχυσιν ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας, σημειοῦντες μόνον ὅτι ἐνῷ χιλιάδες συμπολιτῶν μας Ἑλλήνων ὀπαδῶν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τοῖς νήσοις, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς ἕλληνας Ἐπισκόπους, ἀκολουθοῦσι κατὰ πάντα τὴν λατινικὴν Ἐκκλησίαν, ὑμεῖς μετὰ Γάλλων ἀσσομπσιονιστῶν μετεσχηματισμένων ὀρθοδόξως ἀκολουθεῖτε οὐχὶ τὴν λατινικήν, ἀλλὰ τὴν «καθολικὴν» Ἐκκλησίαν, ἐμφανίζεσθε δὲ μετὰ τῶν ξένων μοναχῶν ὡς ἕλληνες, ἐνῷ οἱ ὑπὸ τοὺς ἄλλους Ἐπισκόπους ἕλληνες καθ' ὑμᾶς εἶνε «δυτικοὶ» καὶ «λατῖνοι». Δύο, ὑπὸ τὸν αὐτὸν Πάπαν Ρώμης τελοῦντες ἕλληνες Ἐπίσκοποι, παρὰ πάντα νόμον ἐγκαθιδρυθέντες ἐν Ἀθήναις, εἶσθε ὁ μὲν «δυτικὸς» ὁ δὲ καθολικός». Ἀληθεῖς καὶ γνήσιοι Ἕλληνες συμπολῖταί μας ἐν Ἀθήναις ὡς εἰλικρινεῖς λατῖνοι κληρικοὶ φέρουσι λατινικὴν ἀμφίεσιν, οἱ δὲ Γάλλοι «ἑλληνόρρυθμοί» σας, φέρουσιν ἀμφίεσιν ὀρθοδόξων κληρικῶν! Τραγελαφικὴ σύγχυσις καὶ κυκεών. Ἀλλὰ διατί νὰ μὴ λεχθῇ ἡ ἀλήθεια; Κατ' οὐδὲν διαφέρετε τῶν ἄλλων ὀπαδῶν τοῦ Πάπα Ρώμης, εἶσθε δυτικὸς καὶ λατῖνος, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἁπλοϊκοὺς πρόσφυγας ἕλληνας ἐμφανίζεσθε ὡς «ἑλληνόρρυθμος», ἵνα δείξητε εἰς αὐτοὺς ὅτι διὰ τῆς ἑνώσεώς των μετὰ τοῦ Πάπα θὰ διατηρήσωσι πᾶν ὅ,τι ἔχουσιν ὡς ὀρθόδοξοι, ἐνῷ πράγματι ἀποβάλλουσι τὴν ὀρθοδοξίαν. Δὲν δικαιούμεθα βεβαίως νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν συνείδησίν σας, ἀλλὰ δὲν θεωροῦμεν εἰλικρινὲς τὸ σύστημα τῆς οὐνίας. Εἶναι σύστημα δόλιον, ὑποκριτικόν, χάριν σκοπιμότητος, ὡς γέφυρα ἄγουσα εἰς τὸν παπισμόν, ἐπιτρέπον ὅσα ὑμεῖς καὶ οἱ ὑφ' ὑμᾶς πράττετε καὶ ὅσα ἰσχυρίζεσθε, πρὸς συγκάλυψιν τῶν προπαγανδιστικῶν σκοπῶν σας... Ἡ οὐνία δὲν ὑπῆρχε κατὰ τοὺς μέσους χρόνους ὡς σύστημα ἐκκλησιαστικόν, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐφηρμόσθη κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἐπεδίωξε τὴν ἀποσύνθεσιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. ... Ὁ Πάπας ἐπέτρεπεν εἰς τοὺς τέως ὀρθοδόξους νὰ ἔχωσι τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα αὐτῶν ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνα, ἅτινα συμφωνοῦσι πρὸς τὰ τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας ἤθη καὶ ἔθιμα. Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ γένεσις τῆς ***οὐνίας!*** ... Ὁ ὑμέτερος «ρυθμὸς» δὲν εἶναι ἁπλοῦν ζήτημα γλώσσης, ἐν ᾗ τελεῖτε τὰ τῆς θείας λατρείας. Ἐὰν ἦτο ζήτημα γλώσσης, διατί ὁ Πάπας δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὰς χιλιάδας Ἑλλήνων ὀπαδῶν του νὰ τελῶσι τὰ τῆς θείας λατρείας ἐν τῇ πατρίῳ αὐτῶν γλώσσῃ; Ὁ ὑμέτερος «ρυθμὸς» εἶναι ἴδιον σύστημα ἐκκλησιαστικόν, διευκρινιζόμενον διὰ τοῦ ὅρου ***οὐνία.*** Ἐάν ποτε γίνῃ, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, ἡ ἕνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν, δὲν θα ὑποχρεώσωμεν βεβαίως ἡμεῖς οἱ Ἀνατολικοὶ τοὺς Δυτικοὺς νὰ δεχθῶσι τὴν γλῶσσαν ἡμῶν εἰς τὴν θείαν των λατρείαν, οὔτε οἱ Δυτικοὶ θὰ ἔχωσι παρομοίαν ἀξίωσιν. Ἀλλὰ τότε θὰ ἔχωμεν ***ἕνωσιν*** καὶ οὐχὶ ***οὐνίαν,*** κατὰ τὴν ὑποδειχθεῖσαν ἤδη ἔννοιαν τῶν ὅρων τουτων. Ἡ οὐνία δὲν ἐπιδιώκει εἰλικρινῆ ἕνωσιν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ ζητεῖ δολίως νὰ ὑπαγάγῃ τοὺς λαοὺς ὑπὸ τὸν παπισμὸν καὶ βαθμιαίως καὶ ἀνεπαισθήτως νὰ ἐκλατινίσῃ αὐτούς· ἡ οὐνία, ἀσχολουμένη ἰδίως περὶ τὸν κατ' ἄτομον προσηλυτισμόν, ζητεῖ νὰ παραπλανήσῃ τὰ ἄτομα. Ὡς παρατηρεῖ ὁ Κορολέβσκης, ἐν τῇ εἰρημένῃ πραγματείᾳ του περὶ τοῦ «οὐνιτισμοῦ», πάντων τῶν ἐθνῶν οἱ οὐνῖται ἐκλατινίζονται, ἀποβάλλοντες σὺν τῷ χρόνῳ τὸν πολιτισμόν των, τὰς παραδόσεις, τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα... Ἡ ἐμφάνισις τῆς νέας ἑλληνικῆς οὐνίας, ἣν ἤλθετε ὑμεῖς ἀπὸ τοῦ 1922 νὰ ἐγκαθιδρύσητε καὶ ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι, ἀγνοούσῃ μέχρι τοῦδε τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς, ὀφείλεται εἰς τὰς συντόνους ἐνεργείας τῶν τελευταίων Παπῶν ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως, καὶ εἰδικῶς εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῶν Ἀσσομπσιονιστῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει.. Ἐκ

παραλλήλου πρὸς τὴν ἀνανέωσιν τῆς οὐνίας παρὰ τοῖς Βουλγάροις διὰ τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἐν Κ)πόλει ἐγκαθιδρυμένων Ἀσσομπσιονιστῶν Γάλλων μοναχῶν ἐγένετο καὶ ἡ πρώτη εἰσαγωγὴ τῆς Οὐνίας παρὰ τοῖς Ἕλλησι Κ)πόλεως καὶ τῆς Θράκης. . . Δὲν ἀντιπροσωπεύετε, ὡς θέλετε νὰ φαντάζησθε, τὴν ἀρχαίαν πρὸ καὶ μετὰ τὸ σχῖσμα «ἑλληνόρρυθμον», δηλαδὴ οὐνιτικὴν Ἐκκλησίαν, διότι τοιαύτη Ἐκκλησία οὔτε κἂν ὑπῆρχε πρὸ τοῦ ιστ΄. αἰῶνος, ἀλλ' ἀντιπροσωπεύετε σύστημα προπαγανδιστικὸν τῶν νεωτέρων χρόνων. Ὑπήρξατε τέκνον λατινικῆς οἰκογενείας καὶ μετεσχηματίσθητε εἰς οὐνίτην, διὰ χειροτονίας Βουλγάρου οὐνίτου, ὅπως μετεσχηματίσθησαν οἱ ἀσσομπσιονισταί, πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τῆς προπαγάνδας. Οὗτος εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς μεταμφιέσεώς των, ὁ σκοπὸς δι' ὃν ὑμεῖς καὶ οἱ κληρικοί σας φέρετε τὸ σχῆμα τῶν ὀρθοδόξων κληρικῶν. . . Ὑμεῖς φέρετε τὸ σύγχρονον σχῆμα τῶν Ἑλλήνων κληρικῶν διὰ προσηλυτευτικοὺς σκοπούς. Λέγετε ὅτι ἐκ πατριωτισμοῦ, ὡς Ἕλλην, φέρετε τὸ σχῆμα ὅπερ φέρετε, ἀλλ' ἔπαυσαν λοιπόν, καθ' ὑμᾶς, νὰ εἶναι Ἕλληνες ὁ Σεβ. Ι. Φιλιππούσης καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν κληρικοί, διότι φέρουσι τὸ ἔνδυμα λατινῶν κληρικῶν; Ὀρθόδοξος, συμφώνως πρὸς τὴν ὁμολογίαν σας, δὲν εἶσθε· διατί φέρετε λοιπὸν τὴν τοῦ ὀρθοδόξου κληρικοῦ σύγχρονον καὶ ἐξιδιασμένην περιβολήν, τὴν ἐπισήμως ἀνεγνωρισμένην ὡς περιβολὴν τοῦ ὀρθοδόξου κληρικοῦ, τὴν ἀποκλειστικῶς εἰς αὐτὸν ἀνήκουσαν καὶ χρησιμεύουσαν ὡς διακριτικὸν γνώρισμα αὐτοῦ; Ἐὰν λατῖνος Ἐπίσκοπος ἀποσκιρτήσας ἀπὸ τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας ἐξακολουθήσῃ νὰ φέρῃ τὸ ὅπερ ἔφερεν ἔνδυμα καὶ νὰ προπαγανδίζῃ εἰς βάρος αὐτῆς, θὰ ἦτο τοῦτο ἀνεκτόν; . . . Τὰ χρονικὰ τῆς οὐνίας εἶναι πλήρη ἀξιοθρηνήτων ἐπεισοδίων καὶ αἱματηρῶν σκηνῶν, ἕνεκα τῆς ὑπὸ τῶν οὐνιτῶν χρησιμοποιήσεως τοῦ ὀρθοδόξου σχήματος. . . Ἐὰν δὲν ἀνακοπῇ ἐγκαίρως τὸ ἔργον σας, δὲν θ' ἀπαλλαγῇ τούτων καὶ ἡ Ἑλλάς, διότι ὑμεῖς ἤλθετε νὰ διαδώσητε τὴν οὐνίαν, διακηρύσσοντες μὲν ὅτι εἶσθε ἀκραιφνὴς Ἕλλην, ἀλλ' ἐργαζόμενοι πρὸς διάσπασιν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἑνότητος καὶ μὴ διστάζοντες νὰ προκαλῆτε ξένας ἐπεμβάσεις, ὡς ἐπράξατε διὰ τὸ ζήτημα ἀκριβῶς τῆς περιβολῆς. Καὶ τοῦτο διότι ἐργάζεσθε ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Βατικανοῦ ὑπὲρ τοῦ προσηλυτισμοῦ ὡρισμένης μερίδος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, δὲν θὰ εἶναι δὲ παράδοξον ἂν θὰ ἔχωμεν ἐν τῷ μέλλοντι ἐπεμβάσεις εἰς τὴν Ἑλλάδα οὐχὶ μόνον τοῦ Πάπα Ρώμης, ἀλλὰ καὶ ξένων πολιτικῶν προσώπων λίαν ἐπικινδύνων.

«Δὲν ὀνομάζομεν προσηλυτισμὸν τὴν ἐν χριστιανικῷ πνεύματι ἔκθεσιν τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἐδημοσιεύομεν καὶ τὰς ὑμετέρας γνώμας. Προσηλυτισμὸν ὀνομάζομεν αὐτὸ τὸ ὁποῖον ὡς κύριον προορισμὸν ἔχει ἡ οὐνία κατὰ τὴν ἀπερίφραστον ὁμολογίαν αὐτῶν τῶν λατίνων, τὴν μετὰ δόλου καὶ ἀπάτης προσαγωγὴν τῶν ἁπλοϊκῶν ἀνθρώπων εἰς τὸν λατινισμόν, τὸν δι' ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς πιέσεως ἐξαναγκασμὸν πτωχῶν ἀνθρώπων πρὸς προσεύλευσιν εἰς τὴν λατινικὴν Ἐκκλησίαν. Τὸν τοιοῦτον προσηλυτισμὸν ἀπαγορεύει καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Σύνταγμα, τὸ παρ' ὑμῶν, δυστυχῶς, παραβιαζόμενον. Προσηλυτισμὸς εἶναι νὰ συλλέγῃ τις ὀρφανοὺς παῖδας ὀρθοδόξων προσφύγων οἰκογενειῶν πρὸς σκοπὸν δῆθεν μορφώσεως αὐτῶν καὶ προστασίας, πράγματι ὅμως πρὸς ἐκφανατισμὸν καὶ ἀποστολὴν εἰς Ρώμην, ὁπόθεν μέλλουσι νὰ ἐπανέλθωσι συνεχισταὶ τοῦ ἔργου σας. Προσηλυτισμὸς εἶναι νὰ κτίζῃ τις κατοικίας, νὰ συλλέγῃ πτωχοτάτας προσφυγικὰς οἰκογενείας καὶ κατόπιν οὐ μόνον δι' ἠθικῶν ἐπὶ τῆς συνειδήσεως ἀλλὰ καὶ δι' ὑλικῶν πιέσεων, δι' ἀπειλῶν περὶ στερήσεως τῆς κατοικίας, ν' ἀναγκάζῃ αὐτὰς ὅπως δι' ὅρκου ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου προσέρχωνται εἰς τὸν παπισμόν. Ὑπὲρ τὰς εἴκοσιν οἰκογενείας, πάσας προηγουμένως ὀρθοδόξους, εἱλκύσατε κατὰ τοιοῦτον τρόπον μέχρι σήμερον ἐν τῷ παρὰ τὴν ὁδὸν Λάρνακος ἱδρυομένῳ παρ' ὑμῶν ἐπ' ὀνόματι στενοῦ συγγενοῦς, λατίνου, οὐχὶ δὲ «ἑλληνορρύθμου», συνοικισμῷ. Συνέβη κατ' αὐτὰς τὸ θλιβερὸν ἐπεισόδιον τοῦ ὑμετέρου ἱερέως Πούλου Δαέλη. Τοῦτον συνώδευεν ὡς ὑπηρέτρια ἡ Χρυσῆ χήρα Δημητρίου Ντουλαψῆ, ἥτις ἐγεννήθη ὀρθόδοξος ἐν Τσιφλίκιοῖ τῆς Θράκης, ἐν τῷ ὁποίῳ μόνον ὀρθόδοξοι ὑπῆρχον, ἐβαπτίσθη καὶ ἐστεφανώθη κατὰ τὸ ὀρθόδοξον δόγμα, ἀπέκτησε δὲ τρία τέκνα ἐκ τοῦ μακαρίτου συζύγου της, βαπτισθέντες ὀρθοδόξως. Κατὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατέφυγεν εἰς Γιανιτσὰ μετὰ τῶν τέκνων της. Προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐκεῖ οὐνιτῶν. Καὶ τὸ μὲν ἓν κοράσιόν της ἐτῶν 17 εἰσηγάγετε εἰς τὴν ἐνταῦθα Σχολὴν τῶν οὐνιτίδων καλογραιῶν, τὸν υἱόν της ἐτῶν 13 εἰσηγάγετε εἰς τὸ παρὰ τὴν ὁδὸν Ἀχαρνῶν ὑμέτερον Ὀρφανοτροφεῖον, τὴν τρίτην κόρην της ἡλικίας 12 ἐτῶν ἀπεστείλατε εἰς τὴν ἐν Τήνῳ Σχολὴν καλογραιῶν. Τὰ τέκνα της προσηλυτίσθησαν ἤδη. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδία μεθ' ἑνὸς ἔτους ὑπηρεσίαν παρὰ τοῖς οὐνίταις ὑπεχρεώθη νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν λατινικὴν Ἐκκλησίαν, δοῦσα ὁμολογίαν πίστεως ἐνώπιον δύο οὐνιτῶν ἱερέων καὶ ἄλλων προσώπων ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐκ τῆς εἰς

᾿Αστυνομίαν καταθέσεώς της ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς, «μὲ παρέλαβον καὶ μὲ εἰσήγαγον εἰς τὸν ναὸν καὶ ἐκεῖ ἐνώπιον καὶ ἄλλων μοὶ προσεκόμισαν Εὐαγγέλιον καὶ μὲ διέταξαν νὰ ἐπιθέσω τὴν χεῖρα. Θέσασα τὴν δεξιὰν ἐπανελάμβανον τὰς λέξεις τὰς ὁποίας αὐτοὶ μοὶ ὑπηγόρευον, δηλαδὴ ὅτι ἀποκηρύσσω τὴν ὀρθόδοξον θρησκείαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθην καὶ ἐβαπτίσθην, μὲ ὅλην αὐτῆς τὴν διδασκαλίαν καὶ τοὺς ποιμένας της καὶ συντάσσομαι τῇ Καθολικῇ, ὁμολογοῦσα καὶ ἀναγνωρίζουσα τά τε δόγματα καὶ τοὺς ποιμένας αὐτῆς». Εἰς τοιαύτην ὁμολογίαν ὑποχρεοῦνται καὶ ὑποβάλλονται πάντες οἱ προσηλυτιζόμενοι. ᾿Ιδοὺ λοιπὸν κατάφωρος ὁ προσηλυτισμός! Θὰ ἠδυνάμεθα ν' ἀναγράψωμεν ἐνταῦθα πλείστας περιπτώσεις προσηλυτισμοῦ, νὰ παραθέσωμεν αὐτοπτῶν καὶ αὐτηκόων μαρτυρίας, παρευρεθέντων κατὰ τὰς ὁμολογίας τῶν προσηλυτισθέντων, ἀλλὰ τὰ εἰρημένα ἀρκοῦσι νομίζομεν νὰ πιστοποιήσωσι τὸ γεγονὸς ὅτι διεξάγετε συστηματικὴν προπαγάνδαν. Ἄλλως τε οὗτος εἶναι ὁ προορισμός, αὕτη ἡ ἀποστολὴ τῆς οὐνίας.

«Λυπούμεθα διότι ἡ ἡμετέρα ᾿Εκκλησία, ἕνεκα τῶν δεινῶν περιστάσεων, ἃς διῆλθεν ὑπὸ μακραίωνα δουλείαν, δὲν ἔχει σήμερον ἱεραποστολὰς καὶ χαίρομεν διότι, ὡς γράφετε ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας, ἡ λατινικὴ ᾿Εκκλησία ἔχει τοιαύτας ἱεραποστολὰς εἰς διαφόρους ἰδίως βαρβάρους χώρας. ᾿Αλλὰ νὰ ἔρχηρθε ὑμεῖς ἐν μέσῃ ῾Ελλάδι ὅπως διεξάγητε ἔργον, οἷον διεξάγουσιν οἱ ἱεραπόστολοι μεταξὺ βαρβάρων καὶ μὴ χριστιανῶν, εἶναι φρικῶδες καὶ ἀποτρόπαιον, εἶναι αὐτόχρημα ἀντιχριστιανικόν. Δὲν θὰ δημιουργήσητε, λέγετε ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας, δυσχερείας εἰς τὴν ῾Ελλάδα, ἀλλὰ ἀσχέτως πρὸς τὴν θρησκευτικὴν ὄψιν τοῦ ζητήματος, τὸ ἔργον σας τί ἄλλο εἶναι παρὰ ἔργον ἐσωτερικῆς διαιρέσεως τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ; Ἔχει οὗτος μεταξὺ πάντων τῶν λαῶν τῆς ὑφηλίου τὸ ἐξαίρετον καὶ μοναδικὸν εὐτύχημα νὰ εἶναι θρησκευτικῶς ἡνωμένος, ἀλλ' ἔρχεσθε ὑμεῖς, ἵνα διὰ τοῦ προσηλυτισμοῦ ἐνσπείρητε ζιζάνια, προκαλέσητε θρησκευτικὴν σύγχυσιν καὶ ἀναρχίαν, ἐσωτερικὰς διαιρέσεις καὶ ἀνωμαλίας, ἐμβάλητε μῖσος εἰς τὰς ψυχὰς τῶν προσηλυτιζομένων διὰ δόλου καὶ ἀπάτης, δι' ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν πιέσεων ὀρθοδόξων πρὸς τὴν ᾿Ορθόδοξον ᾿Εκκλησίαν, προκαλέσητε ἀπαραιτήτους διαμαρτυρίας καὶ ἐξεγέρσεις τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ, ὡς συνέβη καὶ ἐν ΚΠόλει καὶ ἐν Θρᾴκῃ καὶ ἐν Περάμῳ καὶ πανταχοῦ ἐν πάσῃ χώρᾳ ὅπου μετέβησαν οὐνῖται· Οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ μέμφηται ὑμᾶς διότι ἀνήκετε εἰς τὴν λατινικὴν ᾿Εκκλησίαν, ἀλλὰ τὸ ὑποκριτικὸν καὶ δόλιον οὐνιτικὸν σύστημα, εἰς ὃ ἀνήκετε, καὶ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖτε εἶναι ἄξια βαρυτάτης μομφῆς. Δὲν προξενεῖ δὲ τὸ ἔργον σας βλάβην μόνον εἰς τὴν ᾿Ορθόδοξον ᾿Εκκλησίαν καὶ τὸ ῾Ελληνικὸν ἔθνος, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον εἰς τὸ ἔργον τῆς ἑνώσεως τῶν ᾿Εκκλησιῶν. Τὸ ὑπὲρ τῆς οὐνίας ἔργον σας, ἐὰν δὲν ἀνακοπῇ, δὲν θὰ προαγάγῃ, ἀλλὰ μᾶλλον θὰ βλάψῃ τὸ ἔργον τῆς ἑνώσεως. Διότι ἡ ἕνωσις θὰ ἐπιτευχθῇ, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, μόνον δι' εἰλικρινοῦς συνεννοήσεως καὶ ἀντικειμενικῆς ἐξετάσεως τῶν χωριζόντων τὰς ᾿Εκκλησίας ζητημάτων καὶ διὰ τῆς ἄρσεως τῶν αἰτιῶν τοῦ ἀξιοθρηνήτου σχίσματος. ᾿Ενῷ τὸ ὀλέθριον ἔργον σας εἶναι προωρισμένον νὰ προκαλέσῃ νέα μίση κατὰ τῆς λατινικῆς ᾿Εκκλησίας, νὰ ἐκθέσῃ καὶ ἐξευτελίσῃ μᾶλλον αὐτήν, νὰ διανοίξῃ εὐρύτερον τὸ ὑφιστάμενον, δυστυχῶς, χάσμα, ν' ἀπομακρύνῃ, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὴν παρὰ πᾶσι ποθητὴν εἰλικρινῆ καὶ γνησίαν ἕνωσιν».

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ Χ.Α.Ν.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΟΡΙΣΘΕΙΣΗΣ ΥΠΟ ΤΗΣ Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

᾿Εν ᾿Αθήναις τῇ 12ῃ ᾿Ιουλίου 1928

Πρὸς τὴν
Σεβ. ῾Ιερὰν Σύνοδον τῆς ᾿Εκκλησίας ῾Ελλάδος.

Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2781]4278 καὶ ἀπὸ 17 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. ἐγγράφου τῆς ῾Ιερᾶς Συνόδου τῆς ᾿Εκκλησίας τῆς ῾Ελλάδος ἀνετέθη ἡμῖν νὰ μελετήσωμεν καὶ πληροφορήσωμεν τὰ τῆς ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας τῆς ἐν ῾Ελλάδι Χριστιανικῆς ᾿Αδελφότητος τῶν Νέων (Χ.Α.Ν.), περὶ τοῦ σκοποῦ, ὃν αὕτη ἐπιδιώκει, καὶ δή, ἐὰν ἔχῃ ἢ μὴ προσηλυτιστικὸν σκοπόν, ὡς καὶ ἂν τὸ ἔργον αὐτῆς συμβιβάζεται πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς ᾿Ανατολικῆς ᾿Ορθοδόξου ᾿Εκκλησίας καὶ εἴ τι ἕτερον σχετικόν.

Μετὰ τὴν γενομένην παρ' ἡμῶν μελέτην καὶ ἐξέτασιν ὑποβάλλομεν εὐσεβάστως τὸ πόρισμα αὐτῶν ἔχον ὡς ἑξῆς.

Α΄.

Παρεκαλέσαμεν τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Μονεμβασίας καὶ Λακεδαίμονος Κύριον Γερμανὸν νὰ μᾶς ἀνακοινώσῃ εἴ τι ἐγνώριζε περὶ τοῦ ἐν ῾Ελλάδι ἔργου τῆς Χ.Α.Ν. ᾿Απεκρίθη ὅτι αὐτὸς οὗτος οὐδὲν ἐγίνωσκε καὶ ὅτι πιθανῶς θὰ ἠδύνατο νὰ μᾶς πληροφορήσῃ περὶ τοῦ ἔργου τούτου ὁ βουλευτὴς Λακωνίας κ. Δ. Πετρακάκος, ὅστις καὶ εἶχεν ὑποβάλῃ ἐν τῇ Βουλῇ σχετικὴν ἐπερώτησιν.

᾿Εξετασθεὶς ὁ κ. Πετρακάκος εἶπεν ὅτι ἡ ἐπερώτη-

σίς του ἀπέβλεπεν εἰς τὴν σκοπουμένην μετάβασιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κερκύρας εἰς Ἀμερικὴν πρὸς συλλογὴν ἐράνων διὰ τὸ ἐν Κερκύρᾳ ἔργον τῆς Χ.Α.Ν. ὅτι, κατὰ τὴν γνώμην του, ἡ δραστηριότης τῶν ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιῆται εἰς ἰδιαίτερα τῆς Ἐκκλησίας των, καὶ ὄχι εἰς ξενικά. Ὡς πρὸς αὐτὸ τὸ ἐν Ἑλλάδι ἔργον τῆς Χ.Α.Ν. ὁ κ. Πετρακάκος ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ηὐκαίρησε νὰ τὸ μελετήσῃ ὁ ἴδιος, παρὰ τοῦ κ. Γ. Θ. Φεσσοπούλου ὅμως Συνταγματάρχου τοῦ πεζικοῦ, τέως Διευθυντοῦ τῆς Ὑπηρεσίας Γενικῆς Ἀσφαλείας τοῦ Κράτους, εἶχεν ἀκούσῃ εἰς συνεργασίαν των ἐν Ἐπιτροπῇ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Παιδείας, ὅτι καὶ τὸ ἐν Ἑλλάδι ἔργον τῆς Χ.Α.Ν. εἶνε ὕποπτον. Τὸ αὐτὸ ὁ κ. Γ. Θ. Φεσσόπουλος ἐπανέλαβε εἰς αὐτὸν (τὸν κ. Δ. Πετρακάκον) καὶ ἐν ἰδιαιτέρᾳ συναντήσει των μετὰ τὴν ἐπερώτησίν του ἐν τῇ Βουλῇ.

Πρὸς τὸν κ. Φεσσόπουλον ἀπηύθυνεν ἀπὸ 4 Ἀπριλίου 1928 ἔγγραφον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας παρακαλῶν νὰ πληροφορήσῃ ἂν εἶπε τοιοῦτό τι περὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἔργου τῆς Χ.Α.Ν. καὶ ποῖα τὰ στοιχεῖα, ἐφ' ὧν ἐβάσιζε τὰς ὑπονοίας του. Ὁ κ. Φεσσόπουλος ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς ἐκ Καβάλλας τὴν 20 Ἀπριλίου 1928.

«Πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας. Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω, ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὡς Διευθυντοῦ τῆς Γενικῆς Ἀσφαλείας τοῦ Κράτους ὑπηρεσίας μου δὲν μοὶ ἐδόθη καιρὸς ν' ἀσχοληθῶ εἰδικῶς μὲ τὴν Χ.Α.Ν. καὶ ἑπομένως **οὐδὲν** περὶ αὐτῆς γνωρίζω.

Παρακολουθήσας ὅμως πολλὰς ἄλλας ξενικὰς προπαγάνδας διαθετούσας ἄφθονον χρῆμα ὑπὸ διαφόρους προφάσεις, τῆς φιλανθρωπίας μὴ ἐξαιρουμένης, ἐπείσθην ἀδιστάκτως, ὅτι ἅπασαι ἐξυπηρετοῦν ξενικοὺς σκοποὺς ἐπὶ βλάβῃ σοβαρωτάτῃ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων. Δὲν ἐνθυμοῦμαι ἀκριβῶς τί εἶπον, πάντως ὅμως θεωρῶ ὅτι πρέπει νὰ ἐξετασθῇ καὶ παρακολουθηθῇ μετὰ μεγίστης προσοχῆς καὶ ἡ Χ.Α.Ν.»

Β΄.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος Κύριος Γερμανός, παρακληθεὶς νὰ γνωρίσῃ ἡμῖν εἴ τι εἶχε σχετικῶς πρὸς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀνατεθείσης ἡμῖν ἐντολῆς, εἶπεν ὅτι προσωπικῶς ὁ ἴδιος **οὐδὲν** ἐγνώριζεν· εἶχεν ὅμως πληροφορηθῇ ὅτι ὁ πολιτευτὴς Βόλου κ. Κασσαβέτης παρῃτήθη ἀπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς ἐν Ἀθήναις Χ.Α.Ν. διότι ἐθεώρησεν ἔκ τινων τεκμηρίων ὑπόπτους τοὺς σκοπούς της. Παρὰ δὲ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Χρυσοστόμου Δημητρίου ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἐμμ. Μυτιληναῖος, ἐκ τῶν ἐνεργῶν μελῶν τῆς ἐν Ἀθήναις Χ.Α.Ν. ὡδήγει μαθητὰς ταύτης εἰς τὴν ἐν Πειραιεῖ Εὐαγγελικὴν Ἐκκλησίαν. Ἐρωτηθεὶς ὁ κ. Κασσαβέτης, ἐδήλωσεν ὅτι **οὐδέποτε** εἶχε διατελέσῃ μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Χ.Α.Ν. **οὐδ'** ἐξέφρασέ ποτε τὴν ἐλαχίστην ὑπόνοιαν περὶ τοῦ ἔργου της, καὶ ὅτι μόνον ἐσχάτως τὸν ἠρώτησαν ἂν θὰ ἐδέχετο νὰ ἐκλεγῇ Σύμβουλος, τὸ ἐδέχθη δὲ εὐχαρίστως πεπεισμένος περὶ τῆς ἀγνότητος καὶ χρησιμότητος τοῦ ἔργου, τοῦ ὁποίου προΐσταται δεκαπενταμελὲς ἐξ ἐγκρίτων Ἑλλήνων Συμβούλιον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Ἀλεξ. Πασπάτη παρέχοντος ὅλα τὰ ἐχέγγυα τῆς πλήρους ἐμπιστοσύνης.

Ὁ κ. Ἐμμ. Μυτιληναῖος ὑπέβαλεν ἔγγραφον καὶ ἐνυπόγραφον διασάφησιν κατὰ τῆς ἀποδοθείσης εἰς αὐτὸν κατηγορίας· ἐν τῇ διασαφήσει ταύτῃ, λίαν ἐμπεριστατωμένῃ, βεβαιοῖ ὅτι οὐδένα ποτὲ ὡδήγησεν εἰς τὴν ἐν Πειραιεῖ Εὐαγγελικὴν Ἐκκλησίαν, περὶ τῆς ὁποίας οὐδὲ γνωρίζει ποῦ κεῖται. Ἀπ' ἐναντίας, ἐν Πειραιεῖ, ἐν συμπράξει μετὰ τῶν ἐκεῖ Γυμνασιαρχῶν καὶ καθηγητῶν τῶν Γυμνασίων, εἰργάσθη εἰς τὴν «Χριστιανικὴν Ὀργάνωσιν Νέων Πειραιῶς» μετὰ πνεύματος ὀρθοδοξοτάτου, καὶ ὅτι αὐτὸς ὁ ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Δημητρίου, προσκληθεὶς εἴς τινα ὁμιλίαν του ἐν τῷ Α΄ Γυμνασίῳ Πειραιῶς, τὸν συνεχάρη διὰ τὸ ἔργον του. Ὁ κ. Μυτιληναῖος ἐπικαλεῖται καὶ τοὺς καθηγητὰς τῆς Ριζαρείου καὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς διὰ τὸν ἀνέκαθεν ζῆλόν του ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τῆς ζώσης εὐσεβείας, προκαλεῖ δὲ τὸν ἀρχιμ. Χρυσόστομον Δημητρίου ν' ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τῆς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας.

Ὁ ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Δημητρίου, ἐξετασθεὶς σχετικῶς, εἶπεν ὅτι αὐτὸς **οὐδὲν** γινώσκει τὸ ἐπιλήψιμον διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ κ. Ἐμμ. Μυτιληναίου, ὅτι πράγματι τὸν συνεχάρη εἰς ὁμιλίαν του ἐν τῷ Α΄ Γυμνασίῳ, τὰ δὲ περὶ Μυτιληναίου καὶ Εὐαγγελικῆς ἐν Πειραιεῖ Ἐκκλησίας ἤκουσε παρὰ τοῦ κ. Κουτσουράκου, οὗ δὲν ἐνθυμεῖται τὸ μικρὸν ὄνομα, ἐμποροϋπαλλήλου τὸ ἐπάγγελμα. Προσκληθεὶς νὰ δώσῃ τὴν διεύθυνσιν τούτου, ὅπως κληθῇ εἰς ἐξέτασιν, ἐδήλωσεν ὅτι τὴν **ἠγνόει** καὶ ὅτι μάλιστα καθὼς εἶχεν ἀκούσει, ὁ Κουτσουράκος εἶχεν ἀναχωρήσει πρὸ μηνῶν εἰς Θεσσαλονίκην.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μαρτυρικῶν καταθέσεων **οὐδὲν** προκύπτει κατὰ τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἔργου τῆς Χ.Α.Ν. Καὶ αὐτὸς ὁ κ. Φεσσόπουλος ὁμολογεῖ ὅτι «οὐδὲν γνωρίζει» κατ' αὐτῆς. Τὴν θεωρεῖ ὅμως ξενικὴν ὀργάνωσιν καὶ ζητεῖ νὰ ἐξετασθῇ καὶ παρακολουθηθῇ τὸ ἔργον της μετὰ μεγίστης προσοχῆς. Ἀλλ' ἀπὸ

τοῦ 1922 τὸ δεκαοκταμελὲς Συμβούλιον τῆς ἐν Ἀθήναις Χ.Α.Ν. περιλαμβάνει 15 Ἕλληνας ὀρθοδόξους, συγκαταλεγομένων εἰς αὐτοὺς τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γραμματέως. Καὶ πρότερον δὲ ἡ Χ.Α.Ν. κατὰ τὴν γενικὴν τακτικήν της μόνη της εἶχε προκαλέση τὴν εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς συμμετοχὴν καὶ παρακολούθησιν τῶν ἡμετέρων, πολιτικῶν, στρατιωτικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΛΕΟΝΤΟΠΟΛΕΩΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

(Τέλος)

Τί ἐκ τούτων συμπεραίνομεν; ὅτι κακῶς καὶ ἀδίκως καὶ παρὰ τὴν κρατήσασαν συνήθειαν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας περιέλαβεν ἐν ἑαυτῇ ὡς μίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπαρχιῶν της τὴν Οὐκρανικὴν Ἐκκλησίαν, αὐτόνομον καὶ ἱστορικῶς καὶ κανονικῶς καὶ λογικῶς διατελοῦσαν. Ἐχρησιμοποίησε δὲ ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία καὶ τρόπον ἀντικανονικὸν διὰ τὴν κατάργησιν ταύτην. Μήπως ἠρωτήθη, ὡς ἦτο κανονικῶς ἐπιβεβλημένον, περὶ τούτου προηγουμένως τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἀφ' οὗ τὸ πρῶτον ἡ Οὐκρανικὴ Ἐκκλησία ἐχειραφετήθη, καὶ μεθ' οὗ πάντοτε ἡ Ἐκκλησία αὕτη εἶχε «στενὴν καὶ λίαν φιλικὴν ἐπαφήν»; Μήπως ἠρωτήθη τοὐλάχιστον αὐτὴ ἡ Οὐκρανικὴ Ἐκκλησία; Τὸ μόνον σχετικὸν γεγονός, τὸ ὁποῖον ἔλαβε χώραν πρὸς προσάρτησιν τῆς Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Ρωσικήν, πρὸς κατάργησιν μᾶλλον τῆς αὐτονομίας αὐτῆς, ὑπῆρξεν ὁ ἐξαναγκασμὸς τοῦ Μητροπολίτου Κιέβου Γεδεῶνος νὰ ὁρκισθῇ ὑποταγὴν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας! Ἀλλ' εἶνε ἀρκετὸν ὑπὸ κανονικὴν ἔποψιν τὸ γεγονὸς τοῦτο διὰ νὰ πιστοποιήσῃ τὸ κανονικὸν πρῶτον, καὶ ἔπειτα τὸ πραγματικὸν καὶ ἀναμφισβήτητον γεγονὸς τῆς προσαρτήσεως;

Κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην προσάρτησις κανονικὴ εἰς τὴν Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν καὶ κατάργησις κανονικὴ τῆς αὐτονομίας τῆς Οὐκρανίας δὲν ἔλαβε χώραν, οὐδὲ ὑφίσταται, ἐὰν δὲ σήμερον οἱ Οὐκρανοί, μετὰ 250 ἐτῶν δουλείαν ἐλευθερωθέντες τοῦ ζυγοῦ τῶν Τσάρων καὶ τῶν Ρώσσων Ἱεραρχῶν, ἐκήρυξαν τὴν αὐτονομίαν των τὴν ἐκκλησιαστικήν, καλῶς ἔπραξαν, καὶ εἶνε Ἐκκλησία αὐτόνομος ἢ Αὐτοκέφαλος ἡ Οὐκρανική, ἀκριβῶς διότι τοιαύτη ὑπῆρξε, καὶ δὲν κατηργήθη κανονικῶς παρ' οὐδενός, συνεχίζει ἁπλῶς τὴν παρανόμως καὶ διὰ τῆς πολιτικῆς βίας πρὸς καιρὸν διακοπεῖσαν αὐτονομιακὴν ζωήν της, αἱ δὲ Ὀρθόδοξοι καὶ Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι, καὶ ἰδίως τὸ Πατριαρχεῖον Κων]πόλεως, καὶ δικαιοῦνται καὶ ὀφείλουσιν ν' ἀναγνωρίσωσιν αὐτὴν ὡς αὐτόνομον καὶ ὁμότιμον ἑαυταῖς ἀδελφὴν καὶ νὰ ἔλθωσιν εἰς ἐπικοινωνίαν πᾶσαι μετ' αὐτῆς ἀκριβῶς ὅπως ἔπραξαν τελευταίως διὰ τὴν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν τῆς Γεωργίας. Ἴσως θὰ ἔπρεπε μόνον νὰ δηλωθῇ αὐτοῖς ὅτι ὀφείλουσι νὰ παύσωσιν ἐπικοινωνοῦντες μετὰ τῆς Συνοδικῆς ἐν Ρωσσίᾳ Ἐκκλησίας, ἕως ὅτου αὕτη καθορίσῃ τὴν θέσιν της ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀποκηρύττουσα μὲν ἀφ' ἑνὸς τὴν πρᾶξίν της, τῆς χειροτονίας ἐγγάμων Ἐπισκόπων, καθορίζουσα δ' ἀφ' ἑτέρου τὰς κανονικὰς σχέσεις της μετὰ τῆς ἐν Ρωσσίᾳ ὑπὸ τῶν λοιπῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἀναγνωριζομένης αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας [1]).

IV

Συνοδικὴ Ἐκκλησία.

Μετὰ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, ὡς ἔχει σήμερον, δὲν εἶνε ὀρθὸν ν' ἀποκατασταθῶσιν ἀδελφικαὶ σχέσεις ὑπὸ τῶν Πατριαχείων τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Ὑπὸ ἔποψιν δογματικὴν καὶ ὑπὸ ἔποψιν λατρείας καὶ διοικήσεως βεβαίως δὲν εἶνε καταδικαστέα. Ἀλλ' ἔχει τοῦτο τὸ ἐπιλήψιμον. Ὅτι παραδέχεται ἐν τοῖς μέλεσι τῆς ἱεραρχίας της Ἐπισκόπους ἐγγάμους συμβιοῦντας μετὰ τῶν ἰδίων συζύγων. Τοῦτο εἶνε θεμελιώδης παράβασις τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ τῆς πολιᾶς ἀρχαιότητος κρατησάσης τάξεως, τοῦ θεσμοῦ τ. ἔ. τῆς ἀγαμίας τῶν Ἐπισκόπων, τὸ ὁποῖον αὐτοὶ οἱ κανόνες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἔπειτα ἐνέκριναν καὶ ἐνομοθέτησαν, ὥστε νὰ μείνῃ ἔκτοτε ἀπα-

1. Ἐν Οὐκρανίᾳ ὑφίσταται μία ἄλλη Ἐκκλησία αὐτοχειροτόνητος τοῦ Ληπκὸφ ἥτις καὶ αὐτὴ ἀξιοῖ, ὅτι εἶνε Ὀρθόδοξος καὶ Αὐτοκέφαλος Οὐκρανικὴ Ἐκκλησία, καὶ ζητεῖ ὡς τοιαύτη τὴν ἀναγνώρισιν τῶν ἐν Ἀνατολῇ Ὀρθοδόξων Πατριαρχείων καὶ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν. Ἡ Ἐκκλησία αὕτη δὲν δύναται ν' ἀναγνωρισθῇ ὡς μέλος ὑγιὲς τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, διότι ἔχει Ἀρχιεπίσκοπον αὐτῆς καὶ Πρόεδρον τῆς Ἐκκλησίας τὸν πρωθιερέα Βασίλειον Ληπκὸφ χειροτονηθέντα εἰς Ἐπίσκοπον ὑπὸ μόνον ἱερέων ἄνευ συμμετοχῆς κατὰ τὴν χειροτονίαν Ἐπισκόπου τινός. Παρὰ τούτου ἐχειροτονήθησαν ἔπειτα ὅλοι οἱ λοιποὶ Ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας ταύτης. Οἱ περὶ τὴν αὐτοχειροτόνητον ταύτην Ἐκκλησίαν φρονοῦσιν ὅτι οἱ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας ἐπαλαιώθησαν καὶ ὅτι δέον πνεῦμα ἀνακαινιστικὸν νὰ ἐπικρατήσῃ, νὰ ἐπανέλθωσι δὲ οἱ χριστιανοὶ εἰς τοὺς ἀποστολικοὺς τῆς Ἐκκλησίας χρόνους. Ἐν γένει πνεῦμα προτεσταντικὸν ἐπικρατεῖ παρ' αὐτοῖς, περὶ δὲ τῶν Ἐπισκόπων φρονοῦσιν ἐπὶ πλέον, ὅτι δύνανται νὰ εἶνε καὶ ἔγγαμοι καὶ ἡ ἱερωσύνη ὅτι δύναται νὰ προηγῆται τοῦ γάμου.

ῥαβίαστος ὑφ' ἁπάσης τῆς Ἐκκλησίας. Ἐὰν ἡ Συνοδικὴ Ἐκκλησία ἀνεγνώριζεν ὅτι κακῶς ἔπραξε χειροτονήσασα ἐγγάμους Ἐπισκόπους καὶ ἀπεκήρυττε τὴν πρᾶξίν της ταύτην, τότε θὰ ἠδύναντο βεβαίως αἱ Ὀρθόδοξοι Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι νὰ ἐπικοινωνήσωσι μετ' αὐτῆς, τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ καὶ ἡ Πατριαρχικὴ ἐν Ρωσίᾳ Σύνοδος οὐδένα ἄλλον εὐλογοφανῆ λόγον τότε θὰ εἶχε νὰ ἀποκρούῃ τὴν μετ' αὐτῆς ἐπικοινωνίαν.

Θὰ ἦτο πρέπον ὅμως νὰ ζητηθῇ παρ' αὐτῶν καὶ τοῦτο. Νὰ στραφῶσι πρὸς τοὺς συναδέλφους των τοὺς τῆς ἐν Ρωσίᾳ Τυχωνικῆς ἢ Πατριαρχικῆς Ἐκκλησίας μετ' ἀδελφικοῦ πρὸς αὐτοὺς ἐνδιαφέροντος καὶ πρῶτον μὲν νὰ ζητήσωσι τὴν μετ' αὐτῶν συνδιαλλαγὴν ἐν πνεύματι Χριστοῦ· δεύτερον, ἀπὸ κοινοῦ μετ' αὐτῶν νὰ θέσωσι τὰς βάσεις νέας διοικητικῆς τάξεως ἐν τῇ Αὐτοκεφάλῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ρωσίας, ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς μετὰ τὴν Ρωσικὴν ἐπανάστασιν νέας πολιτικὰς ἐν τῇ χώρᾳ των συνθήκας· καὶ τρίτον ἀπὸ κοινοῦ πάντως ν' ἀναγνωρίσωσι τὸ αὐτοκέφαλον ἢ αὐτόνομον τῶν Ἐκκλησιῶν Οὐκρανίας καὶ Γεωργίας καὶ οἱωνδήποτε ἄλλων χωρῶν, ὅσαι ἐπόθησαν, καὶ ἦτο δίκαιον καὶ κανονικῶς ἐπιτρεπόμενον νὰ χειραφετηθῶσιν ἐκκλησιαστικῶς,

Τοιαύτη τις ἕνωσις τῶν δύο μεγάλων ἐν Ρωσίᾳ ἐκκλησιαστικῶν μερίδων δὲν δύναται, ἢ νὰ ἔχῃ ὡς ἄμεσον συνέπειαν καὶ τὴν βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἐξαφάνισιν τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν μικρομερίδων, ὅσαι διὰ τοῦτον ἢ τὸν ἄλλον λόγον ἀνεφάνησαν ἐν τῇ Ρωσικῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ὁ λαὸς δὲ ὁ Ρωσικὸς θ' ἀρχίσῃ τότε νὰ παιδαγωγῆται καλύτερον θρησκευτικῶς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τὸ ἀπόρρητον τῆς ἐξομολογήσεως.

Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐρωτηθεῖσα ἂν δύναται νὰ ἐξαναγκασθῇ ὁ πρὸ τῆς θανατικῆς ἐκτελέσεως ληστοῦ ἐξομολογήσας αὐτὸν ἱερεὺς ὅπως ἀνακοινώσῃ εἰς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν ἐξαγορευθείσας τυχὸν λεπτομερείας δυναμένας σπουδαίως νὰ διευκολύνωσι τὸ ἔργον τῆς δικαιοσύνης, ἀπήντησεν ἀμέσως καὶ ἀπεριφράστως, ὡς ὤφειλεν, ἀποφατικῶς. Εἶνε εὐτύχημα ὅτι δοθείσης ἀφορμῆς ἐγνώσθη εὐρύτατα εἰς τὸ κοινὸν ὅτι τὸ ἀπαραβίαστον τοῦ ἀπορρήτου τῆς ἐξομολογήσεως ἀποτελεῖ οὐσιώδη κανονικὴν καὶ θρησκευτικὴν διάταξιν. Τὸ ἐναντίον θὰ ἀπετέλει οὐ μόνον σοβαρὰν θρησκευτικὴν παράβασιν, ἀλλὰ καὶ ὀλεθριώτατον κοινωνικὸν ἔγκλημα.

Ἐμπορικοὶ ὑπολογισμοί.

Τὸ ζήτημα τῆς ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ὀρθοδόξῳ Ἀνατολῇ παπικῆς θρησκευτικῆς προπαγάνδας καὶ πάντοτε μὲν ἦτο «δοσοληψία», μάλιστα δ' ἐπ' ἐσχάτων ἀνήχθη εἰς περιωπὴν ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως. Οὕτω ἐν τῶν τευχῶν τοῦ οὐνιτικοῦ περιοδικοῦ «Stoudion» μᾶς τελευταίων ἐνεφάνισεν ἄρθρον τοῦ ἑτέρου τῶν παρ' ἡμῖν ἀγωνιζομένων νὰ καλλιεργήσουν τὴν οὐνίαν Χαλβατζήδων πραγματευόμενον τὴν ἀνάγκην καθορισμοῦ ἐπὶ τέλους ἑνὸς «Προγράμματος», διὰ τοῦ ὁποίου θὰ καθίστατο ἐπιτευκτὴ ἡ περιβόητος ἕνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν, ὑφ' ἥν, ὡς ἀλλαχοῦ τοῦ ἀνὰ χεῖρας φύλλου ἀναπτύσσεται, νοεῖται ἡ περιπόθητος οὐνία. «Ἐάν τις θέλῃ νὰ καταστήσῃ τὸ κεφάλαιόν του προσοδοφόρον—ἀρχίζει ὁ Δωρόθεος Χαλβατζῆς οὗτος,—πρέπει νὰ τὸ τοποθετήσῃ ἐν γνώσει». Δεῦτε, δῆλα δή, ρυθμίσωμεν τὴν ὑπόθεσιν τῆς περιποθήτου οὐνίας ἐμπορικῶς. Ἡ Ἀνατολὴ εἶναι ἀπέραντον κεφάλαιον ἀναμένον τὴν κατάλληλον ἐκμετάλλευσιν. Διὰ νὰ καταστῇ παραγωγικόν, ἀνάγκη προπαγανδιστικοῦ προγράμματος, τὸ ὁποῖον μᾶς ἔλειψεν ἕως τοῦδε, καὶ δι' αὐτὸ οὐδεμία ἢ ἀσήμαντος ὅλως ἐγένετο ἡ προσηλυτιστικὴ συγκομιδή. Αἱ ὑπὸ τῶν προηγουμένων παπῶν χαραχθεῖσαι γενικαὶ οὐνιτικαὶ κατευθύνσεις ὑπῆρξαν μᾶλλον ἀρνητικαί, μόλις δ' ἐπλησίασαν τὸ οὐνιτικὸν πρόβλημα, χωρὶς νὰ τὸ λύσουν. Ἀνάγκη ἑνότητος δράσεως, ἀνάγκη «προγράμματος», ἀνάγκη «σχεδίου». Ἐξετάσωμεν τὴν σύγχρονον κατάστασιν τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, τὰς πολιτικάς των συνθήκας, τὰς ψυχικὰς διαθέσεις, τὴν κυριαρχοῦσαν νοοτροπίαν τῶν διαφόρων κοινωνικῶν στρωμάτων τῶν ἀνατολιτῶν. Αὐτὰ προτείνει ὁ ἔμπορος τῆς θρησκείας κ. Χαλβατζῆς ἐλπίζων ἄφθονον τὴν ὑπὲρ τῆς οὐνίας συγκομιδήν, κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον, καθ' ὅσον φρονεῖ, ὡς διὰ μακρῶν ἀναπτύσσει, ὅτι ἰδίως ἡ Ἑλληνικὴ Ἀνατολὴ παρουσιάζει σήμερον ἐξαιρετικῶς εὐνοϊκὰς συνθήκας πρὸς εὐδοκίμησιν συστηματικῆς καθ' ὡρισμένον πρόγραμμα οὐνιτικῆς δράσεως. Ὅσῳ περισσότερον —λέγει—διαδίδεται ὁ πολιτισμὸς μεταξὺ τῶ Ἑλλήνων πιστῶν, τόσῳ περισσότερον χάνουν παρ' αὐτοῖς τὸ γόητρον καὶ τὸ κῦρός των οἱ ποιμένες των... Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ οὐνία εἰς χρηματιστήριον θρησκευτικῆς ἐμπορίας καὶ δημοσιώτερον κηρυττομένη, ὅ,τι δῆλα δὴ ἦτο ἀφ' ἧς ἐνεφανίσθη καὶ ἡ σημαία τῆς ἑνώσεως ὑψουμένη ὑπὸ τῶν παπιστῶν εἰς σῆμα «φίρμας» ἐμπορικῆς ad majorem Dei gloriam!

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν μετὰ τὴν ὁριστικὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ σχεδίου Καταστατικοῦ Νόμου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, οἱ

Σεβ. Μητροπολῖται Ἀδριανουπόλεως, Ναυπακτίας καὶ Θηβῶν μεταβάντες εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἐπέδωκαν αὐτὸ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ψήφισις αὐτοῦ. Ταυτοχρόνως ὡμίλησαν πρὸς αὐτὸν περὶ ἄλλων τινῶν ζητημάτων καὶ περὶ τοῦ οἰκονομικοῦ. Ὁ Σεβ. Ναυπακτίας ἐπεκοινώνησε καὶ ἰδιαιτέρως μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ ἐκ μέρους τῆς Ἱ. Συνόδου.

—Τὴν Τρίτην ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου ἐτελέσθη ἡ θεία Λειτουργία αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησ. Σχολῆς.

—Τὸ Ἀνώτερον Συμβούλιον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως συνῆλθεν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας τὸ παρελθὸν Σάββατον.

—Ἀπὸ τῆς 21 Ὀκτωβρίου ἤρχισαν τὰ μαθήματά των τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα ἀρρένων Ἀθηνῶν, ἐν 11 ναοῖς τῶν Ἀθηνῶν. 1) Ἁγ. Γεωργίου (πρώην Β΄ Νεκροταφ.), ὥραν 11 π. μ. 2) Προφ. Δανιήλ, ὥραν 11 π. μ. 3) Ὁσίου Μελετίου, ὥραν 3 μ. μ. 4) Τριῶν Ἱεραρχῶν, ὥραν 10 π. μ. 5) Παναγίας (Νέου Κόσμου), ὥραν 10 1)2 π. μ. 6) Ἁγ. Λαζάρου (Βύρωνος), ὥραν 11 π. μ. 7) Ἁγ. Φωτεινῆς (Ἰλισσοῦ), ὥραν 10 1)2 π. μ. 8) Ἁγ. Φιλίπου, ὥραν 11 π. μ. 9) Ἁγίου Δημητρίου (Ἀμπελοκήπων), ὥραν 10 1)2 π. μ. 10) Ἁγ. Χαραλάμπους (Ἄρεως) ὥραν 3 1)2 μ. μ. 11) Ἁγ. Νικολάου (Συνοικ. Συγγροῦ) ὥραν 10 1)2 π. μ. Εἰς τὰ Κατηχητικὰ ταῦτα Σχολεῖα προσλαμβάνονται μαθηταὶ ἡλικίας 9—13 ἐτῶν, Δημοτικῶν καὶ Ἑλληνικῶν Σχολείων. Ἀλλ' ἀπὸ 1 Νοεμβρίου ἄρχεται τῶν μαθημάτων του ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ Χρυσοσπηλαιωτίσσης τό, ἐγκρίσει τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, ἐφέτος τὸ πρῶτον συνιστάμενον ***Ἀνώτερον Κατηχητικὸν Σχολεῖον*** ἀρρένων, διὰ μαθητὰς Γυμνασίων, Ἐμπορικῶν Σχολῶν καὶ ἄλλων. Εἰς τὸ Σχολεῖον τοῦτο ἡ διδασκαλία θὰ γίνεται κατὰ Πέμπτην ὥρ. 5 μ. μ. Πάντα τ' ἀνωτέρω Σχολεῖα διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς θρησκευτικῆς Ἀδελφότητος «Ζωῆς», διδάσκουσι δ' ἐν αὐτοῖς ἀπόφοιτοι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου μέλη αὐτῆς κατὰ σύστημα ἑνιαῖον, δεόντως προπαρασκευαζόμενοι.

—Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» ὡρίσθησαν ὑπὸ τῆς Δ. Ἱ. Συνόδου, οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Δρυϊνουπόλεως καὶ Πωγωνιανῆς κ. Βασίλειος, Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Τιμόθεος.

—Ὑπὸ τῆς Δ. Ι. Συνόδου διωρίσθη τακτικὸς ἐφημέριος τοῦ ἐν Πετρουπόλει ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας ὁ Πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντῖνος Παπαδόπουλος-Κεραμεύς.

—Ὑπὸ τῆς Εἰσαγγελίας Πλημμελειοδικῶν διετάχθησαν τακτικαὶ ἀνακρίσεις κατὰ τῶν Οὐνιτῶν διεξαγόντων προσηλυτισμόν. Τὰς ἀνακρίσεις ἀνέλαβε τὸ 10ον ἀνακριτικὸν τμῆμα.

—Διὰ Διατάγματος ἐκδοθέντος τῇ 21ῃ Σεπτεμβρίου καὶ δημοσιευθέντος τῇ 29ῃ τοῦ αὐτοῦ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 201 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τὸ χωρίον Βαλκοιβίνη τοῦ τέως Δήμου Ἀκράτας, ἀποτελεῖ ἐφεξῆς ἰδίαν ἐνορίαν μὲ ἐνοριακὸν ναὸν τὸν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου.

—Διὰ Διατάγματος ἐκδοθέντος τῇ 25ῃ Σεπτεμβρίου καὶ δημοσιευθέντος τῇ 29ῃ τοῦ ἰδίου ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 201 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἱδρύεται ἐνορία ἐν τῷ συνοικισμῷ Ἡλιουπόλεως τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, μὲ ἐνοριακὸν ναὸν τὸν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου.

—Διὰ Διατάγματος ἐκδοθέντος τῇ 25ῃ Σεπτεμβρίου καὶ δημοσιευθέντος τῇ 29ῃ τοῦ αὐτοῦ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 201 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἑ. ἔ. συγχωνεύεται ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Μαλεσσίνης τῆς αὐτῆς Μητροπόλεως.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Πᾶν ἔμβασμα πρὸς τὴν «Ἐκκλησίαν» ὡς καὶ πᾶσα ἐπιστολὴ σχετικὴ πρὸς τὴν διαχείρισιν καὶ τὴν διεκπεραίωσιν δέον ἐφεξῆς νὰ διευθύνηται μόνον ***«Πρὸς τὴν Διαχείρισιν τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία». Γεν. Ἐκκλ. Ταμεῖον, Ἀθήνας.***

ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ
Δρυϊνουπόλεως καὶ Πωγωνιανῆς κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. ΤΙΜΟΘΕΟΣ
Τίμημα ἐτησίας ἐγγραφῆς
Ἐσωτ. Δρχ. 50. Ἐξωτ. Φρ. 50. Ἀμερικῆς Δολ. 3
Γραφεῖα «Ἐκκλησίας»:
Μέγαρον Ἀρχιεπισκοπῆς ὁδ. Φιλοθέης 21

Τύποις «Φοίνικος» Ὁδὸς Σταδίου 44 - Ἀθῆναι